

UCHWAŁA Nr XXVIII /148/2017
RADY MIASTA I GMINY JARACZEWO

z dnia 27 marca 2017rok

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Jaraczewo
na lata 2017 – 2020”**

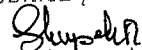
Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 poz. 446 ze zm.) oraz art.6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390) Rada Miasta i Gminy Jaraczewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaraczewo na lata 2017-2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Jaraczewo

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Roman Skrzypczak

Załącznik do Uchwały Nr XXVIII/148/2017
Rady Miasta i Gminy Jaraczewo
z dnia 27 marca 2017r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA

PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY

OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

W GMINIE JARACZEWO NA LATA 2017 -2020

Jaraczewo 2017

I. Wstęp

Rodzina jest to mała grupa społeczna która składa się z rodziców ich dzieci i krewnych. Rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi więź rodzicielska stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie ¹.

Rodzina zapewnia ciągłość biologiczną człowieczeństwa to jest pierwsze środowisko wychowawcze wywiera wpływ na zachowanie jednostki na jej system wartości, stosunek do innych ludzi do systemu norm i wzorów postępowania, przekazuje dziedzictwo kulturalne przekazuje tradycje zaspokaja podstawowe potrzeby człowieka. W ujęciu socjologicznym wg. J. Szczepańskiego „Rodzina to grupa złożona z osób, które łączy stosunek małżeński i rodzicielski w szerokim społecznym i prawnym znaczeniu (prawnym bo są rodzice, społeczny bo małżeństwo) członkowie rodzin żyją zazwyczaj pod jednym dachem tworzą jedno gospodarstwo domowe obejmujące dwa pokolenia (mała rodzina) trzy pokolenia (wielka rodzina)². Zaś według Z. Tyszki: „Rodzina to grupa społeczna; zbiorowość, ma poczucie odrębności; ma własne zadania i cele życiowe; ma układ stałych międzyosobniczych stosunków; ma określoną strukturę; występują w niej bezpośrednie, bliskie, intymne i emocjonalne kontakty. rodzina jest instytucją ogólnoludzką spotykaną we wszystkich epokach i kulturach. Rodzina stanowi integralną część każdego społeczeństwa: stanowi jego najmniejsza, a zarazem podstawową komórkę ³.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową. *Zgodnie ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz. 1390) **przemoc** w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo*

¹ „Słownik pedagogiczny” W. Okoń PWN, Warszawa 1987.

² „Elementarne pojęcia socjologii” J. Szczepański PWN, Warszawa 1970.

³ „Socjologia rodziny”, Z. Tyszka, PWN, Warszawa 1980.

do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie; zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Art. 2 pkt 2 cytowanej ustawy definiuje **przemoc w rodzinie** jako „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Powszechnie przez przemoc rozumie się: „każdy akt godzący w osobistą wolność jednostki, zmuszanie jednostki do zachowań niezgodnych z jej własną wolą”⁴. Przemocą w rodzinie określone jest każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę siły działanie, przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolność, powodujące cierpienie i szkody. Wg. słownika języka polskiego **przemoc** to przewaga wykorzystywana w celu narzucenia komuś swojej woli, wymuszenia czegoś na kimś; też: narzucona komuś bezprawnie władza. Wolfgang (1977,s.44), określa przemoc jako: „zamierzone użycie siły lub ujemnych bodźców fizycznych przez jedną osobę w stosunku do drugiej”⁵.

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polsce przyjmuje następującą definicję przemocy domowej: „Zwana też przemocą w rodzinie. To zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody” (Sasał, 1998, s.210).

⁴ Pospiszył I. (1998). *Przemoc w rodzinie*. Warszawa: Wydawnictwo Szkolne i Pedagogiczne.

⁵ Wolfgang M.E. (1977). *Agresja i przemoc- przestępstwo i kontrola społeczna*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe,

Przemoc to: „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą godność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnej relacji”. W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest zazwyczaj słabsza, a sprawca silniejszy.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej przez przemoc psychiczną, seksualną, zaniedbanie, po przemoc ekonomiczną. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Formy przemocy

1. **Przemoc fizyczna** – polega na różnej gamie form zachowania o różnym stopniu nasilenia np.: wymierzaniu policzków, biciu, kopaniu itp.⁶
2. **Przemoc seksualna** – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt, zmuszanie do oglądania filmów, zdjęć pornograficznych itd.)⁷
3. **Przemoc psychiczna** – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby lub tego, co do niej należy⁸, ten rodzaj przemocy przejawia się m.in. w zastraszaniu, poniżaniu, ubliżaniu, szantażowaniu itp.
4. **Przemoc ekonomiczna/materialna** – odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwiania bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej ale również niszczenie przedmiotów itp.⁹
5. **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i ekonomicznych.

⁶ Por. J. Pospiszył: [w:] „Przemoc w rodzinie” Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1994, str. 94

⁷ Tak: red. D.Jaszczyk-Kuźmińska, Katarzyna Michalska – Przemoc w Rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu., Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010 ; str.11;

⁸ Tak: Edleson cytowany w: M. Stożek „Przemoc w rodzinie. Zapobieganie w świetle przepisów prawa” Instytut Psychologii i Zdrowia, Polskie Towarzystwo Psychologiczne, Warszawa 2009, str. 22;

⁹ Tak: red. D.Jaszczyk-Kuźmińska, Katarzyna Michalska – Przemoc w Rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu., Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010, str. 11;

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielenia im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Cechą charakterystyczną zjawiska przemocy w rodzinie jest tendencja do powtarzania się pewnych prawidłowości nazywanych cyklami przemocy.

W cyklach przemocy obserwuje się następujące po sobie fazy:

- 1 faza narastającego napięcia - jest to początek cyklu, charakteryzuje się on wzrostem napięcia i natężeniem zachowań, w których sprawca okazuje zniecierpliwienie, rozdrażnienie, narastają sytuacje konfliktowe;
- 2 faza ostrej przemocy (wybuchu) - sprawca eskaluje przemoc, dochodzi do wybuchu gniewu, ostrego wyładowania agresji w stosunku do osoby krzywdzonej;
- 3 faza miodowego miesiąca - jest to faza, w której sprawca, po wybuchu agresji obiecuje poprawę, deklaruje zmianę zachowań, przeprosza osobę, która wierzy, że zmiana zachowania jest prawdą. Wraz z upływem czasu faza miodowego miesiąca ulega skróceniu lub zanika, a akty ostrej przemocy stają się coraz częstsze.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem zgodnie z art. 207§ kodeksu karnego (Dz. U. z 2016, poz. 1137) .

Art. 207. § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10, jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze

pozbawienia wolności od lat 2 do 12. Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje, prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki spostrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Przemoc domowa zdefiniowana jednoznacznie jako zachowania negatywne o dużej szkodliwości społecznej może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Dotknięta nią rodzina przestaje być zdrowym, twórczym spoiwem budującym wartościową społeczność lokalną. Dokonywana w zaciszu domowym przemoc, jest tym groźniejsza dla kondycji rodziny im dłużej trwa i nie spotyka się z absolutną negacją i skutecznym powstrzymaniem. Jej przejawem może być przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna oraz ekonomiczna. Stosowana jest zarówno wobec rodziców, czy dziadków, jak i wobec małżonków, a także wobec dzieci czy rodzeństwa oraz osób starszych czy niepełnosprawnych. Jest problemem trudnym do badania z wielu powodów, pośród których wstyd, niewiedza i bezradność ofiar są czynnikami dominującymi. Nadal zbyt często osoby, których dotyczy to zjawisko natrafiają na niezrozumienie ze strony najbliższego otoczenia, rodziny czy środowiska lokalnego, nieefektywną i opieszłą pomoc, a przede wszystkim brak zdecydowanego, bezwarunkowego potępienia i nie akceptacji społecznej wobec stosujących przemoc. Warunkami skutecznego działania jest objęcie kompleksową pomocą ofiar, zwłaszcza dzieci i młodzieży, w tym długofalowe oddziaływanie niwelujące głębokie urazy, pozwalające na pełnowartościowe uczestnictwo w życiu społecznym oraz skuteczne powstrzymanie sprawców i ich resocjalizację. Niezbędnymi elementami determinującymi powodzenie podjętych działań jest powszechna edukacja społeczeństwa, kompleksowa informacja i poradnictwo oraz realizacja zaplanowanych zadań w sposób zintegrowany i ciągły. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie

oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym rodzinnym tworzy się **Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Jaraczewo**, zwany dalej **Programem**.

Cele, działania i zadania Programu będą podlegać ewaluacji i odpowiadać na potrzeby mieszkańców gminy Jaraczewo w zakresie przeciwdziałania występowania zjawiska przemocy w rodzinie. Program stanowi naturalną kontynuację działań podejmowanych w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w latach 2013 - 2016 Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Program zakłada podejmowanie działań chroniących ofiary przemocy, jak też edukację osób stosujących przemoc przez służby i instytucje publiczne oraz organizacje pozarządowe. Cele zadania Programu, a także źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Zakładając, że niniejszy program będzie stanowił wspólny plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, wówczas przyczyni się on do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy oraz ograniczenia zjawiska przemocy a tym samym poprawy kondycji rodzin.

II. Analiza problemów społecznych na terenie gminy Jaraczewo

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie Gminy Jaraczewo w związku z występowaniem przemocy ukrytej, występującej w rodzinie czy w szkole i nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. Jednak każdorazowe ujawnianie przypadków przemocy w rodzinie świadczy o poszerzeniu wiedzy na temat tego zjawiska. Ponadto każdy zgłoszony przypadek przemocy w rodzinie to odpowiedź społeczeństwa na brak przyzwolenia na to zjawisko, to świadomość, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Liczba interwencji domowych na terenie Gminy Jaraczewo w latach 2014 – 2016

	2014	2015	2016
Liczba interwencji domowych na terenie Gminy Jaraczewo	29	16	8

Dane: KPP w Jarocinie

Z danych pochodzących z KPP w Jarocinie, wynika, iż interwencji domowych na terenie Gminy Jaraczewo odnotowuje się tendencję spadkową. W roku 2014 odnotowano 29 interwencji, w 2015 – 16, a w roku 2016 było to 8. W części przypadków powodem interwencji były sprawy dotyczące przemocy. KPP w Jarocinie w 2016r. założyło 5 (pięć) Niebieskich Kart.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaraczewie, wynika że w 2016 roku zostało złożono 2 wnioski o przymusowe leczenie i 1 osoba podjęła leczenie odwykowe.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaraczewie, wynika że na dzień 31 grudnia 2016r. – 192 rodziny skorzystały z zasiłków w ramach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

W 2012r. na terenie gminy Jaraczewo został powołany Zespół Interdyscyplinarny, który w szczególności działa w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty. Nadmieniam, że w 2016r. założono 5 niebieskich kart, z czego do końca 2016r. zakończono w 6 przypadkach (w tym jedna Niebieska Karta z 2015r.) działania w zakresie wszczęcia procedury „Niebieska Karta”. Jak wynika z uzyskiwanych danych ofiarami przemocy są głównie kobiety i dzieci, sprawcy stosują różne formy przemocy (przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną) a prowadzi do niej najczęściej nadużywanie alkoholu przez sprawcę.

W szkołach na terenie gminy Jaraczewo oficjalnie nie odnotowano aktów przemocy fizycznej i psychicznej, nie było zgłoszeń do organu nadzorującego ani też do organów ścigania.

W jednoznaczny sposób bardzo trudno jest określić zakres zjawiska przemocy na terenie gminy. Bardzo często z uwagi na występowanie tzw. przemocy ukrytej, która ma miejsce w rodzinie czy w szkole, ale nie jest ujęta w statystykach z powodu braku wiedzy na jej temat.

Na terenie Gminy Jaraczewo przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym. Dominującym problemem jest alkoholizm. Przemoc wiąże się również z niskimi dochodami, biedą, bezrobociem a także małą świadomością społeczną. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu, gdzie jej świadkami są najczęściej tylko członkowie rodziny.

Mieszkańcom Gminy pomocy w zakresie uzależnień, współuzależnień oraz przemocy domowej pomaga:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin oraz dla ofiar przemocy w rodzinie,
- Policja.

Jak wynika z uzyskiwanych danych ofiarami przemocy są głównie kobiety i dzieci; sprawcy stosują różne formy przemocy (przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną).

W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w przypadkach uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie występuje przemoc prowadzona jest tzw. procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, GKRPA.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart w 2016r.

	policja	GOPS	PCPR	oświata	Służba zdrowia	Razem
Gmina Jaraczewo	5	0	0	0	0	5

Dane: GOPS w Jaraczewie

Z powyższych danych wynika, że najczęściej *Niebieskich Kart* jako procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy stosuje Policja.

Liczba niebieskich Kart w latach 2014 – 2016

	2014	2015	2016
Liczba rodzin w których była realizowana procedura „NK”, w tym:	33	16	14
1) Liczba formularzy wszczynających procedurę	25	11	5
2) Liczba procedur kontynuowanych z poprzedniego roku	8	5	9
Liczba rodzin w których została zakończona procedura „NK”	25	7	6
Liczba posiedzeń grup roboczych	44	19	9
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4

Dane: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie

W okresie od m-ca stycznia 2016r. do grudnia 2016r. prowadzonych było **14** procedur „Niebieskiej Karty” w tym **9** z 2015 roku i **5**, które wpłynęły w 2016r.

5 Kart zostało założonych przez dzielnicowych Komendy Powiatową Policji w Jarocinie. W rodzinach w których doszło do przemocy członkowie grupy roboczej podczas spotkań z osobami doznającymi przemocy i sprawcami opracowują i realizują szczegółowy plan pomocy. Procedurę Niebieskiej Karty realizowano podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Głównym problemem przemocy jest nadużywanie alkoholu, brak pracy oraz brak środków finansowych.

Wsparciem ZI zostało w 2016r. objętych **59** osób, w tym **27** dzieci, **15** kobiet i **17** mężczyzn. Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania podczas **4** posiedzeń.

Ofiarami przemocy w rodzinie zgodnie z danymi ogólnopolskimi są najczęściej kobiety, które stanowią około 60% wszystkich osób doświadczających przemocy domowej oraz dzieci, które z kolei stanowią około 31% ogólnej liczby osób doświadczających przemocy w rodzinie. Dane dotyczące skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Jaraczewo wskazują również, że znaczącą częścią osób doznających przemocy są kobiety oraz dzieci, natomiast w większości przypadków podjęcia działań w ramach procedury *Niebieskiej Karty*, osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie są mężczyźni. W roku 2016 mężczyźni stanowili 100% osób podejrzanych o stosowanie przemocy, spośród nich osoby zostały zatrzymane do wyjaśnień, natomiast

spośród wszystkich osób podejrzanych o stosowanie przemocy prawie wszyscy mężczyźni znajdowali się pod wpływem alkoholu. W przypadku odnotowania, że problemem towarzyszącym stosowaniu przemocy wobec najbliższych jest problem alkoholowy kontaktowano się z członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaraczewie celem zachowania przez nią abstynencji i zachęcania do walki z nałogiem poprzez podjęcie leczenia.

W związku z pracą Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającego od 2012 roku przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jaraczewie w przypadku wdrożenia w rodzinie procedury *Niebieskiej Karty* każdorazowo podejmowano szereg działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy oraz pomocy celem wyjścia z trudnej sytuacji.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na terenie gminy Jaraczewo wchodzi członkowie:

- jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- policji;
- oświaty;
- ochrony zdrowia;
- organizacji pozarządowych;
- kuratorzy sądowi

III. Podstawa prawna

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane na zasadach określonych w:

-Ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.2015, poz.1390),

-Ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U.2016, poz.930 ze zm.),

-Ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016, poz.487 ze zm.),

-Ustawie z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U.2015, poz. 2082 ze zm.),

- Ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (Dz.U.2016, poz.1137),
- Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Uchwała Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (M.P.2014.445),
- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U.1997 nr 78 poz. 483 ze zm.)

IV. Adresaci programu

Program przeznaczony jest dla:

- ofiar i sprawców przemocy,
- rodzin, dzieci i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą (pracownicy socjalni, policja, przedstawiciele oświaty, psychologowie, kuratorzy, pracownicy służby zdrowia).,
- mieszkańców gminy Jaraczewo.

V. Zasoby gminy Jaraczewo w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą, w tym:
 - ośrodek pomocy społecznej,
 - komenda policji,
 - gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - placówki oświatowo – wychowawcze,
 - zakłady opieki zdrowotnej,
 - organizacje pozarządowe,
 - inne.

VI. Założenia programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 2) oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 3) podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- 4) upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

VII. Program jest spójny z następującymi programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- Wielkopolskim Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2020,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Jaraczewo na 2017 rok.

VIII. Cele Programu

Celem głównym programu jest:

Zapobieganie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków jej zachowania na terenie gminy Jaraczewo.

Cele szczegółowe programu będą realizowane przez:

1. Diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Jaraczewo,
2. Podejmowanie działań w środowisku lokalnym mających na celu przeciwdziałanie zjawisku przemocy,
3. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
4. Zwiększenie dostępności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
5. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
6. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i dostęp do działań korekcyjnych wobec sprawców przemocy,

- 7. Podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 8. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 9. Podnoszenie wrażliwości społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie.

IX. Realizacja celów Programu nastąpi poprzez:

1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego,
- edukację środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie (ulotki, broszury, plakaty, artykuły w prasie lokalnej),
- podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie,
- systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych działających w obszarze przemocy w rodzinie (m.in.: szkolenia),
- wymianę doświadczeń pomiędzy środowiskiem lokalnym a placówkami (wymiana informacji, współpraca),
- monitorowanie prowadzonych działań, które pozwolą na systematyczną ocenę efektów.

2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- kontynuowanie działalności Punktów Konsultacyjnych w gminie Jaraczewo dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin oraz dla ofiar przemocy w rodzinie,
- wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo pomocą ofiarom przemocy w rodzinie,
- udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie przez specjalistów, instytucje, organizacje do tego powołane.
- rozpowszechnianie informacji o możliwościach otrzymania pomocy oraz instytucjach i osobach takiej pomocy udzielających

3. Ochronę ofiar przemocy w rodzinie:

- propagowanie skutecznych form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie,
- współpraca z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji (współpraca ma na celu lepszy przepływ informacji, a więc pomaga w określeniu potrzeb rodziny, jak i w przygotowaniu spójnego planu pomocy),
- monitorowanie prowadzonych działań, które pozwolą na systematyczną ocenę efektów tych działań.

X. Podmioty realizujące działanie:

- policja,
- ośrodek interwencji kryzysowej,
- gminny zespół interdyscyplinarny,
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ponadto zakłada się, że realizatorzy Programu będą ściśle współpracowali z:

- Sądem Rejonowym w Jarocinie,
- kuratorami sądowymi przy Sądzie Rejonowym w Jarocinie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jarocinie,
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Jarocinie,
- radami sołeckimi,
- parafiami,
- specjalistami z zewnątrz,
- mediami.

XI. Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do 31 stycznia każdego roku do ośrodka pomocy społecznej.

XII. Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaraczewie nie później niż do 31 marca każdego roku przekłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

XIII. Finansowanie Programu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Źródłem finansowania zadań Gminnego

Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowe z budżetu Gminy Jaraczewo.

XIV. Zakończenie

Podstawowym zadaniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków jej stosowania. By było to możliwe niezbędna jest współpraca różnych instytucji, placówek i organizacji, które mają w swoich zadaniach szeroko rozumianą pomoc rodzinie – szczególnie rodzinie będącej w kryzysie.

Powyższy Program należy traktować jako proces, którego powinno się weryfikować i aktualizować ze względu na to że rozwiązywanie problemów społecznych działania długofalowe, a zmieniające się uwarunkowania w gminie Jaraczewo mogą wymagać sformułowania celów i rozwiązań. Przemoc w rodzinie to problem złożony i głęboko zakorzeniony w strukturze społecznej, który destabilizuje i destrukcyjnie wpływa na rodzinę, wywierając szczególnie zły wpływ na kształtowanie osobowości dziecka. W celu zapobiegania negatywnym skutkom przemocy jest Program **Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Jaraczewo**, którego celem głównym jest ***Zapobieganie zjawiska przemocy w rodzinie oraz skutków jej zachowania na terenie gminy Jaraczewo***, prowadzone w sposób wyważony z zachowaniem wszelkich procedur prawnych, aby podjęte działania i decyzje nie spowodowały skutków odwrotnych od zamierzonych.